

ผลกระทบจากวิกฤตราคายาง การปรับตัวและความต้องการเร่งด่วน ของชาวสวนยางภาคใต้

คณะทำงาน มอ.โพล ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนชาวสวนยางภาคใต้ ประเด็นผลกระทบจากวิกฤตราคายาง การปรับตัวและความต้องการเร่งด่วนของชาวสวนยางภาคใต้ โดยสอบถามประชาชนชาวสวนยางในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ ช่วงเดือนกันยายน 2559 เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวางแผนการพัฒนา บริหารจัดการ และแก้ปัญหาให้กับประชาชนชาวสวนยางภาคใต้ต่อไป

สรุปผลการสำรวจความคิดเห็น

วิกฤตราคายางพารากระทบต่อครอบครัว ชุมชนและสังคมชาวสวนยางในภาคใต้ระดับรุนแรง รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน กระทบการศึกษาบุตร หนี้สินเพิ่มขึ้น โจรชุกชุมลักเล็กขโมยน้อย มีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันน้อยลงในชุมชน และการย้ายถิ่นเข้าเมือง ระดับความสุขลดลง ผลกระทบส่งผลกระทบต่อชาวสวนยางที่รับจ้างกรีดยางมากกว่าเจ้าของสวนยาง ชาวสวนยางภาคใต้มีวิธีการปรับตัวโดยประหยัดค่าใช้จ่ายและทำอาชีพเสริม ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐเร่งด่วนในการหาอาชีพเสริมทั้งในและนอกภาคการเกษตรพร้อมสนับสนุนแหล่งเงินทุนและพักชำระหนี้ที่เกิดจากการลงทุนการทำสวนยางตลอดจนช่วยเหลือลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนโดยเฉพาะควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและลดค่าบริการสาธารณสุขโรค

ข้อมูลทั่วไป การสำรวจความคิดเห็นผลกระทบจากวิกฤตราคายาง การปรับตัวและความต้องการเร่งด่วน ของชาวสวนยางภาคใต้ โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 1,654 ตัวอย่าง จากชาวสวนยาง 14 จังหวัดภาคใต้ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและหญิงในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40-59 ปี การศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาใกล้เคียงกัน รายได้ 5,000-10000 บาท สถานะเจ้าของสวนยาง ร้อยละ 57.2 รับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 42.8 เจ้าของสวนยางมีสัดส่วนทำอาชีพสวนยางอย่างเดียวต่อทำสวนยางร่วมอาชีพอื่น 3 : 2 สถานะชาวสวนยางที่รับจ้างกรีดยาง มีสัดส่วนรับกรีดยางอย่างเดียวต่อรับจ้างกรีดยางร่วมอาชีพอื่น 3 : 1

ระดับผลกระทบจากวิกฤตราคายางพาราต่อครอบครัว อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 40.8 รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ร้อยละ 33.4 20.5 4.6 และ 0.7 ตามลำดับ จังหวัดยะลา มีผลกระทบมากที่สุด จังหวัดตรังมีผลกระทบน้อยที่สุด ผลกระทบต่อครอบครัวมากที่สุด คือ รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ร้อยละ 52.3 กระทบการศึกษาบุตร ร้อยละ 27.7 และมีหนี้สินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.0 ประเด็นผลกระทบการศึกษาบุตร ร้อยละ 84.4 ปัจจุบันยังคงให้ศึกษาอยู่ และอีกร้อยละ 15.6 ให้ออกกลางคัน ผลกระทบส่งผลกระทบต่อชาวสวนยางที่รับจ้างกรีดยางมากกว่าเจ้าของสวนยาง

ภาระหนี้สินของชาวสวนยางภาคใต้ มีจำนวนครัวเรือนที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้น 2 เท่า จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่มีร้อยละจำนวนครัวเรือนที่มีภาระหนี้สินมากที่สุดทั้งก่อนวิกฤตราคายางและวิกฤตราคายางปัจจุบัน

น้อยที่สุดคือจังหวัดชุมพร อัตราการเป็นหนี้เพิ่มของจำนวนครัวเรือนชาวสวนยางประมาณ 2 เท่า โดยจังหวัดที่อัตราการเพิ่มสูงที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต ส่วนจำนวนหนี้สินรวมทั้งในระบบและนอกระบบของชาวสวนยางภาคใต้เพิ่มขึ้น 1.5 เท่าก่อนวิกฤติราคายาง โดยหนี้สินนอกระบบเพิ่มขึ้น 1.8 เท่าซึ่งมากกว่าหนี้สินในระบบที่เพิ่มขึ้น 1.4 เท่า

ระดับผลกระทบจากวิกฤติราคายาง ต่อชุมชน / สังคม ชาวสวนยางภาคใต้ พบว่า การลดลงของราคายางพารามีผลกระทบต่อชุมชน / สังคมของเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 36.3 20.4 4.1 และ 0.5 ตามลำดับ ครอบครัวชาวสวนยางภาคใต้จังหวัดยะลามีผลกระทบมากที่สุด จังหวัดตรังมีผลกระทบน้อยที่สุด โดยผลกระทบต่อชุมชน / สังคมชาวสวนยางภาคใต้ มากที่สุด คือ โจรชุกชุม ลักเล็กขโมยน้อยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 38.5 ฟังพาช่วยเหลือกันน้อยลง ร้อยละ 36.6 และมีการย้ายถิ่นเข้าเมืองเพิ่มขึ้น ร้อยละ 24.8 โดยผลกระทบข้างต้นส่งผลต่อชาวสวนยางที่รับจ้างกรีดยางมากกว่าเจ้าของสวนยาง

การปรับตัวของชาวสวนยางจากผลกระทบจากวิกฤติราคายาง โดยประหยัดค่าใช้จ่าย ร้อยละ 67.9 ยังคงทำสวนยางแต่มีอาชีพเสริม ร้อยละ 24.4 เลิกทำสวนยางเปลี่ยนไปทำการเกษตรอย่างอื่น เช่น ปลูกผักผลไม้ ทำสวนปาล์ม เป็นต้น ร้อยละ 4.7 เลิกทำสวนยางเปลี่ยนไปประกอบอาชีพที่ไม่ใช่อาชีพการเกษตร เช่น ค้าขาย รับจ้าง เป็นต้น ร้อยละ 3.0

ความสุขก่อนวิกฤติราคายางและวิกฤติราคายางในปัจจุบัน ก่อนวิกฤติราคายางชาวสวนยางภาคใต้มีค่าเฉลี่ยคะแนนของความสุข 2.91 คะแนน (ต่ำสุด 1 คะแนนสูงสุด 4 คะแนน) จังหวัดที่ประชาชนมีความสุขมากที่สุด คือ จังหวัดตรัง คะแนน 3.18 ความสุขน้อยที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต คะแนน 2.53 วิกฤติราคายางในปัจจุบันเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้มีค่าเฉลี่ยคะแนนของความสุข 2.41 หรือความสุขลดลงจากก่อนวิกฤติราคายาง ประมาณร้อยละ 20 จังหวัดที่ประชาชนมีความสุขมากที่สุดภายใต้วิกฤติราคายางในปัจจุบัน คือ จังหวัดตรัง คะแนน 2.69 ความสุขน้อยที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต และสงขลา คะแนน 2.03 โดยชาวสวนยางจังหวัดสงขลามีความสุขลดลงจากก่อนวิกฤติราคายางมากที่สุด ร้อยละ 32 นอกจากนี้ความสุขของชาวสวนยางที่รับจ้างกรีดยางน้อยกว่าเจ้าของสวนยางทั้งก่อนก่อนวิกฤติราคายางและวิกฤติราคายางในปัจจุบัน

ความต้องการช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างเร่งด่วน ชาวสวนยางภาคใต้ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด คือ ส่งเสริมอาชีพเสริมภาคเกษตร ร้อยละ 27.7 สนับสนุนเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพเสริม ร้อยละ 23.5 ส่งเสริมอาชีพนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 15.5 พักชำระหนี้ที่เกิดจากการลงทุนทำสวนยาง ร้อยละ 13.6 รัฐหาแนวทางลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เช่น ควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและลดค่าบริการสาธารณูปโภค ร้อยละ 11.9 และแก้ปัญหาหนี้นอกระบบ ร้อยละ 7.9